

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ДИРЕКЦИЯ „ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ”
НАЦИОНАЛНО СЪСТЕЗАНИЕ ПО СЧЕТОВОДСТВО
учебна 2019/2020 година

I. ЦЕЛИ НА СЪСТЕЗАНИЕТО

- да се предостави възможност на учениците за творческа изява на придобити знания, умения и компетентности по усвояваната професия;
- да се засили мотивацията на учениците от професионалните гимназии по икономика в страната за пълноценно усвояване на учебния материал по счетоводство и нагласа за продължаващо и самостоятелно учене чрез стимулиране на състезателното начало;
- да се демонстрират постижения и готовност за упражняване на усвоената професия и решаване на практически задания в конкретна ситуация;
- да се стимулира реализирането на контакти между ученици и учители от различни региони от страната, където се осъществява обучение по икономически професии;
- да се мотивират учителите за работа с ученици с изяви способности в професионалното обучение;
- да се развива сътрудничество между професионалните гимназии и бизнес средите.

II. УЧАСТНИЦИ В СЪСТЕЗАНИЕТО

Ученици от **XI клас** на професионалните гимназии и средните училища, реализиращи обучение по икономически специалности. За участието си в състезанието ученикът подава до директора на училището си декларация за информираност и съгласие (по образец) относно публикуване на:

- резултатите на ученика и личните му данни (трите имена, училище, клас, населено място);
- снимки или видео с негово участие за целите и за популяризирането на събитието съгласно чл. 86 от Правилата за организиране и провеждане на ученическите олимпиади и на националните състезания.

III. ЕТАПИ НА СЪСТЕЗАНИЕТО – организира се и се провежда в три кръга: училищен, регионален и национален.

IV. УЧИЛИЩЕН КРЪГ

1. Дата на провеждане: до **31.01.2020 г.**, като се допуска провеждането му и в работен ден от седмицата в извънучебно време, при положение, че това може да се организира от училището.

2. Място на провеждане: в сградата на училището при осигуряване на необходимите условия.

3. В деня на състезанието участниците следва да потвърдят самоличността и класа си с идентификационни документи - лична карта и/или ученическа карта, които се проверяват от квесторите. В протокола за дежурство се отразява класът и паралелката на ученика (например XI "Б" клас).

4. Времетраене: 2 астрономически часа

5. Директорът на училището, в което се провежда училищният кръг от състезанието по счетоводство:

- определя със заповед: дата за провеждане на състезанието; комисия за организиране; комисия за оценяване и квестори за провеждане на училищния кръг;
- оказва съдействие по организацията и провеждането на състезанието.

6. Изпитните материали и критериите за оценяване се разработват от учител/учителите по счетоводство от училището, провеждащо училищния кръг. Същите се утвърждават от директора на училището.

7. Училищната комисия по оценяване прилага утвърдените от директора критерии и оценява писмените работи на учениците.

8. В срок до седем календарни дни от деня на провеждане, училищната комисия по организиране на състезанието изготвя:

- протокол за явилите се ученици и техните резултати;
- протокол с двама класирани ученици за регионалния кръг и техните резултати.

9. Протоколите по т. 8 се заверяват с подпис и печат от директора на училището, който по електронен път в срок до 07.02.2020 година ги изпраща на училището–домакин на регионалния кръг. По електронен път се изпраща и списък на учениците, които не са изразили съгласие по т. 11 от Правилата за организиране и провеждане на ученическите олимпиади и на националните състезания за учебната 2019/2020 година. При липса на изрично съгласие, резултатите от състезанието се обявяват публично с идентификационен код.

10. Контролът по провеждането на училищния кръг се осъществява лично от директора на училището.

V. РЕГИОНАЛЕН КРЪГ

1. Дата на провеждане: 14.02.2020 година /петък/ от 14:00 часа.

2. Място на провеждане: в сградата на едно училище-домакин за областта, което е определено със заповед на РУО при осигуряване на необходимите условия.

3. В деня на състезанието участниците следва да потвърдят самоличността, училището и класа си с лична карта и ученическа карта/служебна бележка, които се проверяват от квесторите. В протокола за дежурство се отразява класът на ученика (XI клас).

4. Времетраене: 2 астрономически часа.

5. Директорът на училището-домакин, в което има получени протоколи от училищния кръг на състезанието по счетоводство:

- в срок до 07.02.2020 година определя със заповед: комисия за организиране; комисия за оценяване (в състав от двама учители – председател и член) и квестори за провеждане на регионалния кръг. Квесторите следва да бъдат учители по учебни предмети, различни от икономическите дисциплини;
- председателят на комисията по оценяване е учител по счетоводство и се определя със заповед на директора на училището-домакин. (Начинът за оценяване ще бъде съгласно указание, издадено от Националната комисия за състезанието по счетоводство.)
- оказва съдействие за организацията и провеждането на състезанието.

6. Изпитните модули за регионалния кръг се разработват от Националната комисия въз основа на лотариен принцип от база данни с предложения от училищата в страната. Съставът на Националната комисия за състезанието по счетоводство се определя със заповед от училище-домакин на националния кръг. В деня на състезанието – 14.02.2020 година /петък/, след 13:30 часа изпитният материал ще бъде изпратен от експерта, отговарящ за област на образование СУА от дирекция «Професионално образование и обучение» в МОН, до всяко училище-домакин на регионалния кръг, което е едно за област и е определено със заповед от началника на РУО. Ключът и критериите за оценка ще се предоставят на училището-домакин на регионалния кръг след 13:00 часа на 17.02.2020 година /понеделник/.

7. Формат: Състезанието е индивидуално и анонимно. Учениците получават на хартиен носител:

- указания за работа;
- изпитния вариант, който включва два модула със следното съдържание:

Модул 1 - тест с въпроси и отговори;

Модул 2 - стопански операции, които трябва да бъдат осчетоводени;

- работна карта, върху която се отбелязват със знак «X» верните отговори;
- кариран листове с печат на училището - домакин на регионалния кръг от състезанието /за белава и чернова/;

- малко листче, съдържащо следната информация: училище, населено място, специалност и трите имена на ученика;
- малък плик, в който се поставя информацията от малкото листче;
- голям плик, в който се поставят работната карта с отбелязаните отговори, карираните листа с решените стопански операции и малкия плик с личните данни, който се запечатва в присъствие на квесторите. Черновите и изпитните материали се съхраняват в училището-домакин до края на учебната година.

При решаване учениците могат да ползват син химикал, сметкоплан и електронен калкулатор. Не се разрешава използване на мобилни телефони за калкулатори.

Изпитният вариант, подготвен от Националната комисия, включва:

- **въпроси от темите:**

1. Счетоводството като информационна и контролна система
2. Обекти на счетоводството
3. Способ на балансовото обобщаване
4. Система на счетоводните сметки
5. Кореспонденция на счетоводните сметки и счетоводните статии
6. Документиране на стопанските операции
7. Инвентаризация
8. Оценка, калкулация и сводка
9. Текущо счетоводно отчитане
10. Класификация на счетоводните сметки
11. Организация на счетоводния процес в предприятието
12. Отчитане на капиталите: собствен и привлечен
13. Отчитане на дълготрайните активи
14. Отчитане на стоково-материалните запаси

- **Стопански операции от изброените раздели и теми**, изучавани по Счетоводство на предприятието. (Съставят се счетоводни статии с необходимите изчисления на стойности при прилагане на правилата на счетоводната теория. Същите следва да съдържат информация за наименованието за сметка/сметки). Откриват се, завеждат се и се приключват две счетоводни сметки.

8. Проверката и оценката се извършват от регионалната комисия, определена от началника на РУО.
9. Квесторите следва да бъдат учители по учебни предмети, различни от икономическите дисциплини.
10. Писмените работи са анонимни.

11. При проверката всеки от двамата оценители от комисията изписва броя на точките за всяка част: Модул 1 -тест и Модул 2 - стопанските операции (свободните отговори). В края на картата за оценка трябва да бъдат записани общият брой точки от двата модула, име и фамилия на всеки проверител и подписът му.

12. За участие в Националния кръг се допускат до класиране ученици с резултат не по-нисък от 50% от максималния брой точки, който е 100.

13. В срок до 21.02.2020 година (петък) регионалната комисия изготвя и изпраща:

- протокол за явилите се ученици и техните резултати;

- протокол за допуснатите до класиране за националния кръг ученици и техните резултати (точки и време).

14 Протоколите по т. 13 в срок до 21.02.2020 година (важи пощенското клеймо) заедно с оригиналите на изпитните работи на учениците с минимум 50 точки се изпращат до експерта, отговарящ за област на образование СУА от дирекция «Професионално образование и обучение» на МОН на адрес: София 1000, бул. „Княз Дондуков” № 2А; ет.4; стая 425, за експерта, отговарящ за област на образование СУА от дирекция «Професионално образование и обучение» господин Ал. Попов.

VI. НАЦИОНАЛЕН КРЪГ

1. Дата на провеждане – 25.03. - 27.03.2020 г.

2. Място за провеждане – Търговска гимназия - Бургас – училище-домакин.

3. В деня на състезанието участниците следва да потвърдят самоличността, училището и класа си с лична карта и ученическа карта/служебна бележка, които се проверяват от квесторите. В протокола за дежурство се отразява класът на ученика (XI клас).

4. Начало на състезанието: 09:00 часа на 26.03.2020 година

5. Времетраене: 2 астрономически часа

6. Участници са:

- Класиралите се от 1-во до 20-о място ученици от XI клас от проведените регионални кръгове плюс още един по право излъчен представител на училището-домакин.

- Когато класиран ученик е възпрепятстван по уважителни причини да участва в националния кръг, право за участие има следващият след 20-то място ученик в класирането. В случай че класираният на първо място ученик от училището домакин с резултатите си е сред първите 20 участници в националния кръг, училището домакин има право да номинира и втория по резултат свой ученик от училищния кръг за участник по право като домакин.

7. Националният кръг на състезанието по счетоводство се провежда ежегодно, при което домакинството се осъществява на ротационен принцип от професионална гимназия по икономика в страната.

8. Училището-домакин номинира изявен учител по счетоводство за член на Националната комисия.

9. Изпитните материали и критериите за оценяване се разработват от Националната комисия.

10. Формат: Състезанието е индивидуално и анонимно. Учениците, които участват в него, получават на хартиен носител:

➤ указания за работа;

➤ изпитния вариант, който включва два модула, със следното съдържание:

Модул 1 - тест с въпроси и отговори;

Модул 2 - стопански операции, които трябва да бъдат осчетоводени;

➤ работна карта, върху която отбелязват със знак «X» верните отговори;

➤ кариранни листове с печат на училището-домакин на националния кръг от състезанието /за бела и черна/;

➤ малко листче, съдържащо следната информация: училище, населено място, специалност и трите имена на ученика;

➤ малък плик, в който се поставя информацията от малкото листче;

➤ голям плик, в който се поставят работната карта с отбелязаните отговори, карираните листи с решените стопански операции и малкия плик с личните данни, който се запечатва в присъствие на квесторите.

По време на състезанието учениците могат да ползват син химикал, сметкоплан и електронен калкулатор. Не се разрешава използване на мобилни телефони за калкулатори.

11. Изпитният вариант, подготвен от Националната комисия, включва:

● **въпроси от темите:**

1. Счетоводството като информационна и контролна система

2. Обекти на счетоводството

3. Способ на балансовото обобщаване

4. Система на счетоводните сметки

5. Кореспонденция на счетоводните сметки и счетоводните статии

6. Документиране на стопанските операции

7. Инвентаризация

8. Оценка, калкулация и сводка

9. Текущо счетоводно отчитане

10. Класификация на счетоводните сметки

11. Организация на счетоводния процес в предприятието
12. Отчитане на капиталите: собствен и привлечен
13. Отчитане на дълготрайните активи
14. Отчитане на стоково-материалните запаси
15. Отчитане на разчетите
16. Отчитане на паричните средства

• **Стопански операции от изброените раздели и теми**, изучавани по счетоводство на предприятието. (Съставят се счетоводни статии с необходимите изчисления на стойности при прилагане на правилата на счетоводната теория). Откриват се, завеждат се и се приключват две счетоводни сметки.

12. Препоръчителна литература: учебник „Основи на счетоводството”, Любен Петров, изд. Мартилен; учебник „Счетоводство на предприятието”, доц. д-р Васил Божков, доц. д-р Георги Илиев, Славка Петрова, ГорексПрес; Сборник задачи и въпроси по счетоводство, част първа, втора, трета и четвърта, Димитър Раев и колектив. Учебник "Счетоводство на предприятието", Светла Павлова, изд. Мартилен.

13. Оценяване - по точкова система, като максималният брой точки е 100. При оценяването комисията за оценяване е отговорна за осигуряване на пълна анонимност.

14. Класиране: До класиране се допускат участниците, получили минимален брой точки 50. При равен брой точки, получени от двама и повече участници в състезанието, се отчита факторът време за работа. Класирането на учениците се извършва въз основа на получения брой точки в низходящ ред.

15. Организация на състезанието:

Цялостната организация на състезанието се осъществява от училището-домакин и от дирекция ПОО на МОН. В деня на състезанието учениците се представят с документ за самоличност, който се проверява от квесторите.

16. Задължения на:

➤ **Националната комисия за състезанието по счетоводство:**

- Председателят и членовете на Националната комисия по счетоводство подписват декларация за секретност на ползваната база данни и цялостната информация по организиране и провеждане на състезанието.
- Подготвя материалите за регионалния кръг на състезанието, както и за националния кръг.
- След получаване на съответната документация от проведения регионален кръг от училищата-домакини в срок до **28.02.2020 г.** комисията провежда работно заседание и изготвя протокол за **класиране на участниците от регионалните кръгове на състезанието по счетоводство, както и**

протокол за класиране на участниците за националния кръг на състезанието. При равен брой точки, получени от двама и повече участници в състезанието, се отчита факторът време за решаване на модулите. Класираните ученици за участие в националния кръг на състезанието по счетоводство ще бъдат уведомени в срок до **09.03.2020 г.**

- След приключване на състезанието Националната комисия предава изпитните и работните материали на експерта, отговарящ за област на образование СУА от дирекция «ПОО» на МОН.

➤ **Комисията за организиране и провеждане на Националното състезание по счетоводство:**

- Директорът на училището-домакин определя със заповед състава на комисията за организиране и провеждане на Националното състезание по счетоводство. В състава ѝ не следва да бъдат включени преподаватели по икономически дисциплини.

- Комисията е отговорна за запазване секретността на информацията, не допуска изтичане на същата, както и за цялостното организиране и провеждане на националния кръг на състезанието.

- След приключване на състезанието комисията предава изпитните материали на Националната комисия.

ФИНАНСОВО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА НАЦИОНАЛНОТО СЪСТЕЗАНИЕ ПО СЧЕТОВОДСТВО:

1. За класираните ученици:

1.1. изплащане от училището-домакин на пътните разходи, в двете посоки при представяне на билети от реализирано пътуване;

1.2. разходите по настаняване и изхранване за периода 25.03.2020 година – 27.03.2020 година ще са за сметка на средствата, които МОН осигурява чрез целеви трансфер на училището-домакин, съгласно утвърдена план-сметка.

2. За учителите, придружаващи участниците в Националното състезание: разходите са за сметка на изпращащото ги училище.

3. За състава на Националната комисия: Разходите за пътуване, настаняване и изхранване ще са за сметка на средствата, които МОН осигурява чрез целеви трансфер на училището-домакин.

4. Награди:

- грамоти от МОН за всички участници в Националното състезание по счетоводство;
- грамоти от МОН за всички учители, обучаващи участниците в Националното състезание по счетоводство;
- грамоти и медали от МОН за класираните се ученици на първо, второ и трето място;
- награди от работодателски и други организации.